

Voorzitter: M. Martinez Doubiani (D66)

Namens de raad: E. Hillekens (GL), J. van Veen (PvdA), A. Poelstra (D66), W. Pechler (PvdD), N. Hilboesen (Stadspartij), D. Brandenburg (SP), R. Heiner (VVD), W. van Heteren (S&S), P. Rebergen (CU), I. van Jaarsveld (CDA), L. van der Laan (PvN), R. Staijen (Groep Staijen)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: W. Romijn

Windmolens Roodehaan

00:05:36

Voorzitter: Welkom bij deze meningsvormende sessie over het raadsvoorstel update plankostenkredietaanvraag windmolens Roodehaan 2025. De raadsleden is gevraagd of er tijdens deze sessie behoefte is om ook het geheime stuk te bespreken dat onder deze sessie zit. Hier hebben twee fracties op gereageerd. Het laatste kwartier van deze sessie zal daarom besloten zijn. Daar kom ik later op terug. Voor deze sessie vandaag hebben zich twee sprekers gemeld. De sprekers hebben elk 3 minuten de tijd. Ik geef het aan als uw tijd bijna voorbij is. Ik wil graag willen beginnen met de heer Van Heuven. U mag naar de microfoon komen voor het inspreken. Meneer van Heuven, u heeft 3 minuten om in te spreken.

00:06:38

De heer Van Heuven: Goedemiddag, geachte raadsleden. Mijn naam is Stefan van Heuven. Ik ben de voorzitter van MDEC, de energiecoöperatie van de MEER-dorpen. Ik spreek hier namens ons bestuur. Allen zijn vrijwilligers met hart voor onze omgeving. In 2021 sprak de gemeenteraad van Groningen zich duidelijk uit. Als er windmolens bij Roodehaan komen, moet dat gebeuren met mogelijkheid voor zeggenschap en mede-eigendom voor omwonenden. Precies daarom is MDEC vervolgens opgericht. Er volgde toen een tijdrovend proces. Het vertrouwen tussen de partijen moest groeien. Dit terwijl er al stevig werd onderhandeld over de afspraken en over de vorm van daarvan. Dat proces is nu afgerond en het vertrouwen is er.

00:07:25

De heer Van Heuven: Met trots kan ik zeggen dat MDEC volwaardig zeggenschap heeft verkregen in de verdere ontwikkeling van de windmolens, met uitzicht op economisch mede-eigendom. We gaan nu samen kijken of dit plan technisch, economisch en ecologisch haalbaar is. MDEC wil de raad daar nadrukkelijk voor bedanken. Zonder de duidelijke koers van destijds, waren we niet zo ver gekomen, denken we. MDEC telt inmiddels ruim 100 leden. Driekwart daarvan woont in de directe omgeving van de voorziene molens. We staan inmiddels open voor leden uit de gehele gemeente Groningen en Midden-Groningen, om een stabiele organisatie te kunnen zijn. We blijven lokaal geworteld. In onze statuten is vastgelegd dat minstens de helft van de eventueel te behalen winst ten goede zal komen aan het gebied.

00:08:14

De heer Van Heuven: Dat gebied, dat kennen we. We wonen daar zelf. We weten hoe men hier denkt over de mogelijke komst van windmolens. Dat laten de uitkomsten van de windverkenning ook zien. Er is slechts een kleine groep

onverdeeld enthousiast over deze plannen. Een grotere groep is ronduit tegen. Daartussen zit een nog grotere groep die bestaat uit mensen die het misschien acceptabel vinden, maar dan alleen onder voorwaarden. Die voorwaarden zijn toen ook uitgesplitst. Dat kan zijn dat bewoners mogen meedenken, of dat het goed is voor de toekomst. Dat overlast en natuurschade beperkt blijven, of dat de opbrengst het gebied verfraait of versterkt.

00:08:52

Voorzitter: Meneer Van Heuven, u heeft nog één minuut.

00:08:56

De heer Van Heuven: MDEC probeert te realiseren dat aan zoveel mogelijk van die voorwaarden zal worden voldaan. Vanuit de zorg om klimaat en natuur en met zorg voor onze omgeving. In de overtuiging dat de transitie naar groene, duurzame energie alleen werkt als mensen daar zelf onderdeel van kunnen zijn. Dank u wel.

00:09:14

Voorzitter: Dank u wel. U kunt nog even blijven staan. Ik vraag de raadsleden of er nog vragen zijn. Ik kijk even rond. Er zijn twee vragen. Ik begin bij D66, mevrouw Poelstra.

00:09:25

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan u als spreker. Er was gisteren volgens mij ook een inloopbijeenkomst. Er zijn er al een paar meer geweest. Kunt u iets vertellen over de feedback daarvan?

00:09:38

De heer Van Heuven: Samen met het projectteam hebben we een drietal inloopavonden georganiseerd bij de gemeente Groningen. De eerste twee waren bedoeld voor het gebied, de directe ring om de windmolens heen. Dat was in de openbare basisschool de Driebond. Daar is twee keer zo'n 70 man op afgekomen. Gisteravond hadden we een derde inloopbijeenkomst aan het Harm Buitenplein. Die richtte zich wat meer op het grotere gebied richting Oosterhaar in Haren. Dit viel in eerste instantie buiten de windverkenning, want dat was toen nog niet gebouwd. Er is aan die partijen aangeboden om te komen kijken. Hun vragen en zorgen te komen delen. De opkomst viel helaas wat tegen. Het leeft niet, of nog niet, maar er komen nog meer gelegenheden voor.

00:10:31

Voorzitter: Dank u wel. U heeft ook een vraag van de heer Van Veen van de PvdA.

00:10:36

De heer Van Veen: Dank je wel. Dank voor de toelichting. U gaf net aan dat een deel voor, een deel tegen en een deel ertussenin is. Wat is er in uw ogen voor nodig om de middengroep en de grote tegenstanders meer mee te krijgen? Wat zijn de belangrijkste ingrediënten om hen meer voor dit besluit te laten zijn? Dat ze zich er meer in kunnen vinden.

00:10:57

De heer Van Heuven: Vooropgesteld denk ik dat we niets kunnen doen om een uitgesproken tegenstander ervan te overtuigen het wel te willen. Je kan proberen de scherpste randjes voor mensen eraf te halen. Een deel van de tegenstand komt denk

ik voort uit vrees voor overlast. Ook op basis van ervaring met eerdere windparken. Dat kan zicht zijn, of rode lampen. Het kan ecologische schade zijn, vogels die zich te pletter vliegen. Er zijn technische oplossingen voor een aantal van deze aspecten. Die lampen kunnen en mogen tegenwoordig uit volgens de wet. Ik denk dat we in deze ontwikkeling sterk willen inzetten op het realiseren van zo'n uitschakelvoorziening. We kunnen nu nog niet beloven dat dat kan. Dat is typisch het soort dingen dat voor een hoop mensen wat pijn weg kan nemen, denk ik.

00:11:52

De heer Van Heuven: Lampen, stilstand en slagschaduw kosten allemaal wat extra geld. De molens staan immers stil, of je moet iets aanschaffen. Ik denk dat het daar zit. Als we daarnaast kunnen zorgen dat de winst die eventueel wordt gemaakt in het gebied terechtkomt, kun je daarmee iets moois realiseren. Dan zal er een groep mensen zijn die zich wellicht minder bekocht voelt, dan wanneer je het park erdoorheen ramt.

00:12:21

Voorzitter: Dank u wel. Dank u wel voor uw inbreng. We gaan naar de tweede spreker. Meneer Lamberts, aan u de mogelijkheid om in te spreken.

00:12:41

De heer Lamberts: Hallo, ik ben Martin Lamberts. Ik ben bewoner van het gebied. Ik wil ook onze mening geven. Voor u ligt het raadsvoorstel van burgemeester en wethouders, met de update plankosten aanvraag windmolens Roodehaan 2025. Hierbij een samenvatting van onze brief met diverse aandachtspunten. Ik spreek namens een aantal bewoners die er direct om de beoogde locatie wonen. Windmolens zijn een alternatieve energiebron. Maar ze hebben ook vooral negatieve effecten op de mensen die er wonen en in de nabijheid. De effecten worden samengevat onder de term windmolensyndroom. Gekenmerkt door: slapeloosheid, stressgevoel, hoofdpijn, duizelig, angst, hartproblemen, oorsuizen et cetera. Bij jonge kinderen: hyperactief gedrag en slechte leerprestaties.

00:13:31

De heer Lamberts: Je kunt op verschillende manieren naar het nut en noodzaak van alternatieve energiebronnen kijken, in vergelijking tot fossiele energiebronnen. In het kader van de plankostenkredietaanvraag van dit raadsvoorstel wordt daar nu niet verder op ingegaan. Het is de businesscase die ons in de pen doet kruipen. Er wordt een veel te rooskleurig beeld geschetst van het verdienvermogen met de windmolens op deze locatie. Het wel of niet draaien van windmolens is afhankelijk van of er voldoende wind staat. Er mag ook weer niet te veel wind staan. Dan gaan ze weer uit. Een draaiende windmolen is bij lange na geen windmolen die draait op maximaal vermogen met bijbehorende opbrengst. De factor wind is zeer instabiel.

00:14:08

De heer Lamberts: Er worden onvoldoende uren gemaakt om rendabel te zijn. Ook onder ideale omstandigheden, zoals op zee, staan nieuwe windparkinitiatieven op dit moment onder druk. Deelnemingen in huidige parken zijn verliesgevend. Wanneer er te veel windenergie of zonne-energie geproduceerd wordt, zal de producent moeten betalen voor de energie die aan het net geleverd wordt. Met als gevolg een negatieve energieprijs. Wanneer het waait in Roodehaan, waait het ook op zee, of welk park dan ook. Deze voorstelling van zaken met betrekking tot overproductie is

dus een reële. Dan gaat op termijn de concurrentie tussen de windparken ook nog een rol spelen. Dat is de komst van diverse nieuwe windparken op zee, met een omvang van 21 gigawatt per eind 2032. Daardoor komt er meer prijsdruk op windenergie te staan.

00:14:56

De heer Lamberts: Tot slot: een groot aantal mensen in Roodehaan maken zich grote zorgen om de businesscase en hebben daarom deze brief geschreven. De kredietaanvraag gaat over geld van ons allen en dat dient goed te worden besteed. Niet voor, zoals het nu lijkt, een politiek prestigeproject. Ook willen wij waken voor investeringen van particulieren in het windproject. Mogelijk wordt dat verliesgevend. De gemeente Groningen is daarbij de mede-initiator.

00:15:18

Voorzitter: Meneer Lamberts, u heeft nog minder dan één minuut.

00:15:21

De heer Lamberts: Geachte raad. Wij willen u deze overwegingen meegeven naast het raadsvoorstel van de burgemeester en wethouders. Wij adviseren de gemeenteraad om eerst aan de ontwikkelaars te vragen om het volledige businesscase model. Inclusief alle baten en lasten en gebaseerd op realistische uitgangspunten. Pas daarna het benodigde krediet beschikbaar te stellen, om te voorkomen dat gelden niet nuttig worden besteed.

00:15:43

Voorzitter: Dank u wel. De raadsleden kunnen u ook vragen stellen. Zijn er vragen vanuit de raad? Er zijn drie vragen. Ik begin bij de PvdA, de heer Van Veen.

00:15:56

De heer Van Veen: Dank voor het inspreken. Dit was natuurlijk vooral gericht op het financiële. Ik denk dat dit zeer belangrijk is in dit project. Er zijn natuurlijk veel keuzes die nog gemaakt moeten worden. Bijvoorbeeld rondom de slagschaduw, of de lampen. Hebt u het idee dat de dingen die het college nu noemt, de dingen zijn waar de omgeving behoefte aan heeft? Missen daar nog grote dingen in?

00:16:21

De heer Lamberts: Er worden veel dingen genoemd. Wat mij persoonlijk aanspreekt is dat de term geluid niet is benoemd. Mijn grootste zorg zit in de geluidsoverlast. De 24/7 geluidsdruk.

00:16:35

Voorzitter: Dank u wel. De volgende vraag komt vanuit de Partij voor het Noorden. De heer Leendert.

00:16:41

De heer Van der Laan: Dank u, voorzitter. U begint uw betoog kritisch. Uw betoog wordt deels opgehangen aan rendement dat mogelijk niet helemaal goed zal komen. Begrijp ik goed dat u tegenstander bent?

00:16:57

De heer Lamberts: Dat is correct.

00:16:58

De heer Van der Laan: Als het rendement wel goed was geweest, zou het tweede gedeelte van uw verhaal dan minder opportuun zijn?

00:17:07

De heer Lamberts: Nee. Er wordt nu in zijn totaliteit een rooskleurig beeld geschept. Daarmee wordt ook het krediet en de voorbereiding opgepakt. Daar hebben wij onze twijfels bij. Wij vinden het zonde van het geld, de voorbereidingstijd en de capaciteit die eraan wordt besteed, zonder dat er een reëel financieel plan ligt, met baten en lasten.

00:17:33

Voorzitter: Dank u wel. Er zijn geen vragen meer. Dank u wel voor het inspreken. Wij gaan naar het openbare gedeelte van deze meningsvormende sessie. We hebben daar 75 minuten voor. Daarna komt de besloten sessie. De spreektijd bedraagt per fractie maximaal 4 minuten en voor het college 16 minuten. U kent de spelregels. De eerste termijn is voor politieke vragen. De tweede termijn is voor uw woordvoering. Ik graag willen beginnen met het eerste termijn. Zijn er politieke vragen voor het college in de eerste termijn? Ik zie vijf handen? Ik begin achterin bij de heer Staijen.

00:18:22

De heer Staijen: Dank u, voorzitter. In dit stuk wordt gesteld dat men bij de ontwikkeling rekening wil houden met de beschermde zeearenden die in het Zuidlaardermeer gebied nestelen en daar ook overheen vliegen. Het zijn unieke, zeer grote vogels. Is het de wethouder bekend dat er tegenwoordig ook een paar zeearenden nestelen in de Ommelanden? De Roodehaan wordt daardoor nu van twee kanten aangevallen door wat men omschrijft als vliegende deuren.

00:18:53

Voorzitter: Dank u wel. De Partij voor de Dieren.

00:18:55

De heer Pechler: Dank u, voorzitter. In een eerder stadium hebben we als Partij voor de Dieren gepleit voor een zwarte wiek per windmolen. Dit om het aantal vogels dat er tegenaan vliegt te verminderen. In Noorwegen en Zuid-Afrika heeft dit tot goede resultaten geleid. Helaas wees een pilot bij Eemshaven eerder dit jaar uit dat de vogelsterfte er bij die windmolens niet door is verminderd. Wij zijn benieuwd hoe het college hiernaar kijkt. Denkt ze dat de situatie bij Roodehaan vergelijkbaar zal zijn met Eemshaven? Of is het alsnog een pilot waard?

00:19:22

Voorzitter: Dank u wel. De volgende fractie is de VVD. De heer Heiner.

00:19:26

De heer Heiner: Dank, voorzitter. Vorige week hoorden wij tijdens de beeldvormende sessie dat de gemeente het bevoegd gezag is en niet de provincie. Dit heeft de gemeente samen met de provincie besloten. Wij vinden dat raar, omdat de gemeente zelf ook aandeelhouder is. Waarom heeft de gemeente er niet voor gekozen om juist de provincie bevoegd gezag te laten zijn? Zodat de slager niet zijn eigen vlees gaat keuren.

00:19:47

Voorzitter: Dank u wel. Een vraag vanuit D66, mevrouw Poelstra.

00:19:52

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. We hebben in de beeldvormende sessie gehoord dat er voor de slagschaduw en stilstand een voorzieningsmogelijkheid is. Je mag wettelijk maar 6 uur en 14 minuten slagschaduw veroorzaken. In de beeldvormende sessie is gezegd dat de intentie is om die op nul te houden. Kan de wethouder dat hier bevestigen?

00:20:16

Voorzitter: Dank u wel. De ChristenUnie.

00:20:20

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. De inspreker vanuit de energiecoöperatie MEER-dorpen gaf aan dat gemaakte winst landt in de directe omgeving. Hier zijn eerder moties over ingediend. Moet dat geen onderdeel zijn van de businesscase?

00:20:36

Voorzitter: Dank u wel. We hebben alle politieke vragen in de eerste termijn gehad. We kunnen door naar het college voor een beantwoording in de eerste termijn.

00:20:55

De heer Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Ik zal de vragen bij langsgaan. De zeearend is er op verschillende plekken. Er zijn ervaringen in Zeeland met een zeearend detector. We zijn voornemens de keus te maken voor een zeearend detector. Als er een zeearend aankomt, kan de windmolen op stilstand worden gezet. Dat is technisch mogelijk. Onze intentie is om dat te gaan doen. Partij voor de Dieren vraagt naar de zwarte wiek. Dat leek een goed idee, maar soms ook weer niet. Wij willen uitzoeken welke situatie op dit moment en op deze locatie het best vergelijkbaar is. Zou het hier ook niet uitmaken? Of zou het hier juist wel winst kunnen geven? Door de zwarte wiek ziet een vogel dat daar iets is. In plaats van een vlak of niets.

00:22:00

De heer Broeksma: De VVD vraagt naar het bevoegd gezag. We hebben gevraagd aan de provincie of we de vergunning mogen verlenen. De provincie heeft dat goedgekeurd. De gemeente gaat dat op een goede manier doen, hebben zij gezegd. Voor alle helderheid: vergunningverlening gaat op basis van wet- en regelgeving. Dat moet Raad van State proof zijn. Daar kun je naartoe gaan als je het niet eens bent met een verleende vergunning, of een concept vergunning. Hiermee krijgen we zelf regie op de ontwikkeling in de eigen gemeente. Het zijn onze inwoners, onze mensen die hier wonen. Met uiteraard de groep van Midden-Groningen die in de omgeving woont. We krijgen zelf op het laagste niveau regie op wat hier gebeurt. De provincie zag dat ook.

00:22:53

De heer Broeksma: D66 vraagt of geen slagschaduw de intentie is. Dat is inderdaad de intentie. ChristenUnie vraagt naar het omgevingsfonds. Dat is onderdeel van de businesscase. Er is een nadeelcompensatie. Dat is een wettelijke regeling. Dat doen we uiteraard. Het omgevingsfonds is ons eigen beleid. Dat doen we natuurlijk ook. Omdat we zelf ontwikkelaar zijn, is dat geen enkel issue. MDEC denkt daar hetzelfde over. Vervolgens kunnen inwoners ook financieel participeren met een obligatie op

die windmolens. Dat is allemaal onderdeel van de businesscase. Het antwoord is dus: ja.

00:23:33

Voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording voor de eerste termijn. Zijn er naar aanleiding van deze beantwoording van de wethouder nog vragen? Nee? Dan gaan we door naar de tweede termijn. Daarin kunt u met elkaar in debat. Welke fractie mag ik het woord geven om de spits af te bijten? Ik zie dat de VVD graag als eerste de woordvoering wil. De heer Heiner.

00:23:56

De heer Heiner: Dank, voorzitter. Voorzitter, wat de VVD betreft is het simpel: zonnepanelen horen op daken, niet in de natuur. Windmolens horen wat de VVD betreft op zee en niet op land. We hebben voor bijna 500 megawatt vermogen aan windmolens op zee staan. De komende jaren komen er nog veel windmolens bij.

00:24:15

Voorzitter: Meneer Heiner, ik interrompeer u. U heeft een vraag of interruptie vanuit de SP.

00:24:20

De heer Brandenburg: Ik vroeg me af of de VVD kan duiden welk stuk zee de gemeente in handen heeft.

00:24:25

Voorzitter: De interrupties graag via de voorzitter. De heer Heiner.

00:24:29

De heer Brandenburg: Sorry, ik zei: ik wil de VVD graag vragen. Dat is dus via de voorzitter, mevrouw de voorzitter.

00:24:34

Voorzitter: De heer Heiner.

00:24:35

De heer Heiner: Voorzitter, dit is een mooie vraag van de SP. Het geeft precies aan wat het probleem van deze gemeente is. Dat is dat deze gemeente álles binnen de vierkante meters van deze gemeente wil doen. Er is volgens mij helemaal geen gemeente op zee aanwezig, maar we zetten daar wel veel windmolens neer. Als we verstandig met onze ruimte omgaan, moeten we die windmolens juist op zee neerzetten. Niet op land binnen onze gemeente.

00:25:00

Voorzitter: Dat zorgt voor een interruptie van uw buurvrouw, mevrouw Poelstra.

00:25:06

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag vragen hoe de VVD dat ziet. Energie moet ook lokaal opgewekt worden. Het moet bij elkaar blijven om de verbindingen ondergronds zo kort mogelijk te houden en de prijzen laag te houden voor de verzwaring.

00:25:19

Voorzitter: De heer Heiner.

00:25:21

De heer Heiner: D66 geeft aan dat dat moet. Volgens mij zijn wij degene die de keuze maken als gemeenteraad. Dat het moet, is volgens mij iets te stellig gezegd. Wat ons betreft investeren we meer in kernenergie. Op die manier kunnen we schoon en met korte lijntjes energie opwekken.

00:25:38

Voorzitter: U heeft twee andere interrupties. De eerste is vanuit GroenLinks.

00:25:42

Mevrouw Hillekens: Voorzitter, ik hoor de VVD eerst zeggen dat het jammer is dat we geen zee hebben in de gemeente. Daar kan ik me nog wel in vinden. Ik hoor ook dat we misschien niet alles zelf moeten oplossen. We gaan wel investeren in kernenergie. Wil de VVD die kernreactor in de gemeente Groningen? Of plaatst hij deze buiten de gemeente?

00:26:01

Voorzitter: De heer Heiner.

00:26:02

De heer Heiner: Beide, wat de VVD betreft. Er moeten fors meer grote kerncentrales komen. We kunnen bijvoorbeeld ook kijken naar een SMR. Dat is een kleine kerncentrale, ongeveer zo groot als een sportzaal. Zo kunnen we lokaal, met korte lijntjes energie opwekken. Uiteindelijk zijn we het er volgens mij over eens dat we van de fossiele energiebronnen af moeten. We moeten dus wat anders gaan doen. Wat ons betreft zijn die windmolens een onverstandige keuze. Je beperkt daarmee de ondernemers en inwoners in dat gebied. We moeten dus kiezen voor een kleine kerncentrale.

00:26:39

Voorzitter: Is er nog een vraag of interruptie vanuit de SP? Nee? U kunt door met uw woordvoering.

00:26:45

De heer Heiner: Dank u, voorzitter. De zee hoort ook bij ons land. We gaan met zijn allen 5.000 megawatt vermogen opwekken met windmolens op zee. Dit gaat om 20 megawatt. Wat ons betreft is het dus echt een druppel op een gloeiende plaat. Terwijl de effecten op de omgeving ontzettend groot zijn. Krijg ik een interruptie van de SP?

00:27:12

Voorzitter: U heeft blijkbaar toch een interruptie vanuit de SP.

00:27:15

De heer Brandenburg: De SP wacht altijd keurig totdat ze het woord krijgt van de voorzitter, mevrouw de voorzitter. Ik hoor de VVD zeggen dat we windmolens op zee bouwen. Kunt u duiden wie 'we' is? Vindt u ook dat een gemeente of een overheid dat zou moeten doen? Of zegt u: laat de markt het allemaal maar doen en de winsten van al die energie ook pakken?

00:27:39

Voorzitter: De heer Heiner.

00:27:41

De heer Heiner: Voorzitter, bijvoorbeeld de RWE, een groot Duits bedrijf, is gedeeltelijk in handen van de Duitse staat. Het is misschien een wat rare discussie op dit vlak. Dat is een bedrijf dat windmolens plaatst op zee. Dat gaat in een razend tempo. Er komen veel windmolens bij. Volgens mij moeten we ons daar als overheid niet te veel in mengen. De markt voorziet hier flink in de behoefte.

00:28:11

Voorzitter: Lukt dat een vervolgvraag uit bij de SP?

00:28:15

De heer Brandenburg: Nee, voorzitter. Een beetje een flauwe constatering. Ik wist dat de VVD rechts was. Maar om te pleiten voor een groot Duitsland gaat wel erg ver.

00:28:23

Voorzitter: We gaan door met de woordvoering van de VVD.

00:28:28

De heer Heiner: Voorzitter, dat werp ik verre van mij. Ook voor de SP komen de verkiezingen eraan. Gezien de peilingen moet er flink wat gebeuren. Misschien is dit voor de SP de manier om dat te doen. Ik ga verder. Zoals ik net zei lijkt een kleine kerncentrale, zoals een SMR, ons veel verstandiger dan een windmolenpark in de gemeente Groningen. Dit is zonder al die nadelige gevolgen, bijvoorbeeld ook het overlijden van de zeearenden en de vleermuizen. Voorzitter, kortom, het bouwen van deze windmolens is wat de VVD betreft een slecht idee. Ik vond ook het verhaal van de wethouder met betrekking tot de vergunning over het bevoegd gezag geen sterk verhaal. Volgens mij moet je juist zeggen dat we een stapje terug doen. Provincie, doet u dat maar. Ook de provincie moet een goede vergunning verlenen. Wij hebben ook met alle termijnen te maken, net als de gemeente. Ik snap die keuze dus niet. Ik hoop dat de wethouder daar in de beantwoording van de tweede termijn verder op in kan gaan.

00:29:25

Voorzitter: U bent bijna door uw tijd heen.

00:29:27

De heer Heiner: Ik ben ook bijna door mijn verhaal. Meneer Lamberts vatte het goed samen. Dit is een groot prestigeproject van deze gemeente. Daar is de VVD geen voorstander van.

00:29:39

Voorzitter: Dank u wel. We kunnen door naar de volgende fractie. Wie mag ik het woord geven? Het CDA.

00:29:44

De heer Van Jaarsveld: Niet voor woordvoering, als u mij toestaat. Ik weet niet of wij hier punten van orde hebben? Blijkbaar wel, als dat mag. Er is voor minder dan de mislukte grap van de SP veroordeeld wat bepaalde mensen hebben gezegd. Zet ergens het woord neo voor en voorzitters verbieden het. Ik vond dit ook erg ver gaan.

00:30:05

De heer Brandenburg: Mijn excuses, voorzitter. Het was inderdaad een misplaatste grap.

00:30:09

Voorzitter: Dank u wel. Na dit punt van orde kunnen wij als het goed is verder. Tenzij de PvdA ook een punt van orde wil maken, of een opmerking heeft.

00:30:17

De heer Van Veen: Ik dacht voor de woordvoering.

00:30:19

Voorzitter: De PvdA voor de woordvoering.

00:30:22

De heer Van Veen: Dank. Ongeveer vier jaar geleden besloot deze gemeenteraad in grote meerderheid dat Roodehaan de meest logische plek is om in onze gemeente windmolens te gaan plaatsen. Windmolens om klimaatverandering tegen te gaan. Om als Groningen in onze eigen energiebehoefte te voldoen. Die noodzaken zijn de afgelopen vier jaar alleen maar duidelijker geworden. Kijk naar de natuurbranden in Zuid-Europa en de hevige regenval in Limburg. Tegelijkertijd is er het belang van eigen opgewekte energie. Zodat we niet langer afhankelijk zijn van Gronings of Russisch gas. Ik hoop dat de laatste twijfelaars in de gemeenteraad ondertussen overtuigd zijn. De PvdA steunt de komst van deze molens nog steeds.

00:30:58

De heer Van Veen: Daarmee wil ik niet zeggen dat voor de PvdA nu meteen de slingers uit kunnen. Ook wij hadden liever in een wereld geleefd waar deze molens niet nodig waren. Waar we dus ook niet hoefden te bouwen. Zoals ik net schetste, is de noodzaak helder. Voorzitter, bij de behandeling vier jaar geleden, diende de PvdA samen met andere partijen enkele moties mede in. Daarin gaven we voorwaarden aan voor de ontwikkeling van de bouw van deze molens. Dat is daadkrachtig opgepakt. Hierbij wil ik mijn complimenten geven aan de bestuurders en de vrijwilligers van MDEC. Zij hebben deze handschoen opgepakt. Ze zijn constructief kritisch geweest, maar altijd met het algemeen belang in het achterhoofd.

00:31:33

De heer Van Veen: Daardoor hebben we nu zo'n mooi tussenresultaat. Namelijk een overeenkomst waar het eigenaarschap 50/50 verdeeld is. Dit geldt ook voor de toekomstige inkomsten van deze molen. Daardoor vloeien de winsten niet de gemeente uit. Ze komen bij Groningers terecht. Deels via de mensen die obligaties gekocht hebben, of die in de buurt wonen. Deels ook via het Fonds Energietransitie. Daarmee helpen we in heel Groningen mensen met weinig geld met het verduurzamen. Wat mij betreft is het echt uniek. Het is een voorbeeld van de manier waarop we in Groningen - en eigenlijk in Nederland - de energietransitie uit zouden moeten voeren. Deze molens staan er met dit besluit nog niet. Want met dit besluit stellen we alleen krediet beschikbaar voor de verdere uitwerking.

00:32:11

De heer Van Veen: Veel belangrijke keuzes moeten ook nog gemaakt worden. Bijvoorbeeld als het gaat om hoe de molens eruit gaan zien. Keuzes die in gelijkwaardigheid genomen zullen worden tussen MDEC en de gemeente. Wat de

PvdA betreft is de inzet van de gemeente daarbij om sowieso de rode lampen zoveel mogelijk aan te zetten. Zo min mogelijk aan te zetten, natuurlijk. Ik ben wel rood, maar volgens mij moeten we dat niet doen. De rode lampen zijn denk ik een van de grootste ergernissen, als het om windmolens gaat. Gelukkig hebben we nu de technologie en de wetgeving om dat niet te hoeven doen. Laten we dat dus ook niet doen. Laten we ook kijken of die slagschaduw zoveel mogelijk geminimaliseerd kan worden.

00:32:49

De heer Van Veen: Zoeken naar manieren om de geluidsproblemen zoveel mogelijk te minimaliseren. Dit gaf de tweede inspreker net ook aan. Ook moet er nog een omgevingsfonds uitgewerkt worden, met budget voor investeringen in de omgeving. Het is voor ons als gekozen politici verleidelijk om te bedenken wat we daarmee moeten gaan doen. Ik kies ervoor om nu op mijn handen te blijven zitten. Het eerst breed op te halen en aan de omgeving te laten.

00:33:14

Voorzitter: Meneer Van Veen, u bent bijna door de tijd heen. U heeft een interruptie vanuit de VVD.

00:33:19

De heer Heiner: Dank, voorzitter. Mooi dat de PvdA het al over toekomstige winsten heeft, terwijl het nog niet staat. Bent u niet bang dat er misschien helemaal niets aan de strijkstok blijft hangen, als u alles wat u noemde wil realiseren? Bijvoorbeeld de slagschaduw en het geluid.

00:33:34

Voorzitter: De heer Van Veen.

00:33:35

De heer Van Veen: Natuurlijk kost het elke keer geld. Ik denk dat dit belangrijke dingen zijn voor de omgeving. Dan heb ik liever iets minder winst en de rode lampen niet aan. We gaan nu ook de volgende fase in. Uiteindelijk moet blijken of er voldoende winst overblijft. Als het nul is of minder, moeten we opnieuw beraden of we dit willen. Met de informatie die ik nu heb, heb ik er vertrouwen in dat er een positieve businesscase komt. Dat was ook mijn woordvoering.

00:34:04

Voorzitter: We kunnen door naar de volgende fractie, de Stadspartij. Heeft u een interruptie? Een interruptie vanuit de Stadspartij.

00:34:16

De heer Hilboesen: Ik heb een vraagje aan de PvdA. In 2001 heeft de meerderheid van de raad besloten. Intussen hebben we ook besloten voor het grootste zonnepark, dat redelijk vlakbij is. De constructie van het zonnepark voor het UMCG is daar ook gerealiseerd.

00:34:36

Voorzitter: Heeft u ook een vraag?

00:34:38

De heer Hilboesen: Ja, daar kom ik nu toe. Is het niet genoeg? Dit zijn hele grote

objecten die ons landschap gaan vervuilen. Kunnen we niet een paar zonnepanelen bij Meerstad Noord neerzetten? Ziet u daar niet meer kansen in?

00:34:56

Voorzitter: De heer Van Veen.

00:34:58

De heer Van Veen: Ik zou willen dat een paar zonnepanelen per Meerstad voldoende zijn. Als je ziet hoeveel energie we in Groningen gebruiken, heb je echt meer nodig. Daar helpen deze windmolens, omdat het echt om veel megawatt gaat. Ten tweede gaat het natuurlijk om de energiemix. Zonnepanelen doen het als de zon schijnt. Windmolens doen het ook als het avond of nacht is en de wind waait. Volgens mij moeten we die mix hebben. Helaas kunnen we dus niet volstaan met wat panelen bij Meerstad erbij.

00:35:22

Voorzitter: Dank u wel. Dan kunnen we nu door naar de volgende fractie voor de woordvoering. Partij voor de Dieren, de heer Pechler.

00:35:29

De heer Pechler: Dank, voorzitter. Ik voer bij dit debat het woord namens mijn fractiegenoot Bart Hekkema, die zo meteen beneden straten aan het verbinden is. Dank aan de ambtenaren voor de interessante beeldvormende sessie van vorige week. Voor de duidelijke en helder geschreven stukken voor dit debat. Natuurlijk ook dank aan de twee sprekers. Als Partij voor de Dieren zijn we erg blij met de plannen die voorliggen. Genoeg duurzame energie voor 20.000 huishoudens. Dat zou ik het tegenovergestelde noemen van een prestigeproject. Een enorme slag in de energietransitie en substantiële winst voor het klimaat. Daar refereerde mijn collega van de PvdA net ook al aan. Al na vijf maanden draaien hebben deze windmolens straks meer duurzame energie opgewekt dan de productie en de plaatsing van de molens zelf heeft gekost.

00:36:07

De heer Pechler: Dat zonder winst die terugvloeit naar marktpartijen. Juist met lokaal eigenaarschap, waarbij de baten landen bij de mensen die in die omgeving wonen. Deze samenwerking tussen onze gemeente en de MEER-dorpen energiecoöperatie is een voorbeeld van hoe het zou moeten. Liever veel kleine deelnemers dan enkele grote marktpartijen. Geen bizarre dividenduitkeringen ten koste van geld voor de omgeving. Niet meer stemrecht als er meer in je portemonnee zit. De plannen ademen dat wij als gemeente niet dezelfde fouten zullen maken als elders in onze provincie, bij het windpark naast de N33. Daar staan 35 windmolens van 200 meter hoog. Hier worden het 6 windmolens van 154 meter hoog. Daar vloeit de winst niet terug naar de omgeving, hier wel.

00:36:47

De heer Pechler: Daar staan windmolens die een bromtoon produceren. Wij kiezen voor bewezen stillere modellen. Daar branden de rode lampen de hele nacht. Hier wordt gekoerst op naderingsdetectie. De lampen hoeven alleen te branden bij vliegverkeer in de buurt. Ook is het goed om in het participatie- en communicatieplan te lezen dat omwonenden van tevoren weten waar nog participatie over mogelijk is. Liever die duidelijkheid met wat teleurstelling vooraf, dan een mislukt proces

vanwege uiteenlopende verwachtingen. Tot slot: vanzelfsprekend is voor ons als dierminnende partij een stilstandsvoorziening voor vleermuizen en de zeearend absoluut onmisbaar. Daar wordt gelukkig ook op ingezet. Tot zover.

00:37:23

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie bij het CDA een handje omhooggaan. Is dat voor de woordvoering? Ga uw gang.

00:37:33

De heer Van Jaarsveld: Dank u, voorzitter. Als gemeente hebben we natuurlijk getekend voor 36 megawatt wind. Met dit windpark kunnen we 20 daarvan invullen. Niet met 50%, maar zelfs 100% lokaal eigendom. Dat verklaart de positieve grondhouding van een verduurzamings- en coöperatieminnende partij als de mijne. Wij vinden het lastig dat we nu tekenen voor 4 miljoen plankostenkrediet. Dat is echt veel geld. Zeg dan nog maar eens nee in een ontwikkel- of realisatiefase. Als het allemaal niet meer precies is wat je zou willen. Een andere zorg komt uit oktober 2020. Deze raad zat er maar net. Een van de eerste dingen die mijn fractie vroeg, ging over het laagfrequente geluid. Drie jaar later weten we niet of dat nog steeds een probleem zal zijn.

00:38:35

De heer Van Jaarsveld: Dat maakt dat wij voor deze fase zeggen: oké. Voor een latere fase weten we nog niet wat het wordt. Dat hangt af van de verdere inzichten. Dan neem je toch een risico van 4 miljoen. Mijn fractie doet deze steun niet lichtzinnig. Voor ons is doorslaggevend wat de Partij van de Arbeid net omschreef. We moeten vergroenen. We moeten daar als gemeente Groningen een bijdrage aan leveren. Dat doen we nu met een voorzichtige ja, die later een dure nee zou kunnen worden. Dat was het.

00:39:13

Voorzitter: Dank u wel. We gaan naar de volgende fractie voor de woordvoering. Partij Staijen.

00:39:20

De heer Staijen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik ben nog steeds geen voorstander van windmolens binnen deze dichtbevolkte gemeente. Waar je ze ook probeert neer te zetten, er zijn altijd huishoudens die er hinder van zullen hebben. Zet die dingen op zee, net als de VVD zei. Je hoeft niet alle energie, ook niet alle groene energie, lokaal op te wekken. Tien jaar geleden is er besloten om deze locatie verder uit te werken, dus moeten we dat ook doen. De 100% samenwerking met de lokale energiecoöperatie lijkt goed. Dat gaat natuurlijk veel verder dan de 50% die deze raad hier ooit als minimum voor heeft vastgesteld. Nog steeds, voorzitter, is maar een deel van de omwonenden lid van de coöperatie. Er zijn veel omwonenden erg kritisch op deze grote ingreep op hun leefomgeving.

00:40:12

De heer Staijen: Vooral geluid en andere gezondheidsschade spelen hier nog steeds een grote rol. Dan dit. Het college noemt dit, ik citeer: "Een uniek 100% lokaal project." Dat doet zij omdat er geen buitenstaanders in participeren. Voor mij is het pas een 100% lokaal project als alle omwonenden meedoen. Daar schort het nu nog een eind aan. Er wordt nu al jaren gewerkt en gesleuteld aan dit project. Nog steeds

is er geen draagvlak bij veel omwonenden. De spreker had het daarnet ook over. Mijn voorstel is om eerst te verzekeren dat er draagvlak komt bij een veel grotere groep mensen. Pas dan een ontwikkelingskrediet aan te vragen aan de raad. Dank u.

00:41:00

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat het CDA een vraag heeft, of een interruptie. De PvdA ook. De heer Van Veen.

00:41:09

De heer Van Veen: Over alle omwonenden die mee moeten doen. Is het niet voldoende als zij via het omgevingsfonds allemaal bepaalde baten hebben van deze molens? Of moeten ze in de ogen van de heer Staijen lid worden van de coöperatie?

00:41:22

Voorzitter: De heer Staijen.

00:41:23

De heer Staijen: Voor mij hoeven ze niet allemaal lid te worden van de coöperatie. Ik vind het onzin om te praten van een 100% lokaal eigendom, als het grootste deel van de lokale mensen daar nog steeds geen eigenaar van is. Praat dan van een zoveel procent lokaal eigendom. Zolang je boven de 50 komt, vind ik het best.

00:41:41

Voorzitter: Dan ga ik naar het CDA. Heeft het CDA een interruptie of een vraag? Prima, dan gaan we door. Welke fractie wil het woord voeren? Mevrouw Poelstra van D66.

00:41:52

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Als D66 staan wij pal voor een energietransitie waarin mensen mee kunnen doen. Zeggenschap kunnen hebben en er niet alleen lasten, maar ook lusten zijn. We zijn daarom erg blij met deze samenwerking tussen de gemeente en de lokale energiecoöperatie. Daarmee is denk ik een mooie invulling gegeven aan de motie van 2021. Deze is eerder ook al genoemd. Wij hebben die mede ingediend. We kiezen daardoor voor een goede invulling van het lokaal eigenaarschap. Ik denk dat dat een mooi voorbeeld is. Meerdere partijen hebben dit al gezegd. Het Klimaatakkoord dat ook zo beoogd. Wij houden ons ook graag aan de RES-doelen. Wij denken dat we daarop moeten blijven inzetten.

00:42:34

Mevrouw Poelstra-Bos: Daar hebben we ons aan gecommitteerd, dus daar moeten we voor blijven gaan. We zouden ook het laatste deel daarvan nog verder willen invullen. Wij realiseren ons dat de komst van windmolens ook zorgen oproept. Ik denk dat we met de energiecoöperatie goede stappen maken om daar zorg voor te hebben. Dat we dat zoveel mogelijk mitigeren. Als je het naast een zonnepark kan plaatsen, is wind een goed onderdeel van de energiemix. Het is een duurzame bron. De profielen sluiten op elkaar aan en vullen elkaar aan. Hierdoor kun je het energienetwerk goed balanceren. Je hoeft dan weinig mogelijk te verzwaren, omdat je het op dezelfde plek bij elkaar doet. Plus je doet het dicht bij het verbruik.

00:43:19

Mevrouw Poelstra-Bos: De elektriciteitsvraag zal alleen maar blijven toenemen. Dat weten we nu al zeker, als we ook onze woningen aardgasvrij willen maken. Daar heb je deze energiemix voor nodig. Als we de volgende stappen maken, moeten we daar de juiste keuzes in blijven maken. Wij denken dat we dat goed kunnen uitwerken met het huidige krediet, waar we nu akkoord op geven. We vinden die hoogte van 154 meter wel spannend. Je kan niet veel hoger vanwege Eelde. Je kan niet lager omdat de businesscase daardoor onder spanning komt te staan. Hopelijk blijven we daar goed over in gesprek met elkaar. Tot slot complimenten voor de volhardendheid van de MEER-dorpen energievoöperatie en het ambtelijke team die deze mooie samenwerking hebben vormgegeven. Die zich samen blijven inzetten voor een duurzame gemeente en lokaal eigendom.

00:44:11

Voorzitter: Mevrouw Poelstra, u bent nog niet klaar. U heeft een interruptie of een vraag vanuit het CDA. De heer Jaarsveld.

00:44:16

De heer Van Jaarsveld: Dank u, voorzitter. D66 klinkt misschien nog positiever over de volgende fases dan ik de PvdA en mezelf heb gehoord. Hoor ik goed dat u ook al kiest om door te gaan naar de plankosten?

00:44:32

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:44:33

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Goede vraag. Zoals het nu lijkt wel. Zolang we daar in goed gesprek met de coöperatie uit blijven komen. Dat we daar de goede keuzes in kunnen blijven maken. In principe willen we graag verder met windenergie in deze gemeente. Fijn ook om te horen dat u ook wel eens genuanceerd bent.

00:44:55

Voorzitter: De heer Jaarsveld heeft misschien nog een vervolgvraag, of interruptie.

00:45:00

De heer Van Jaarsveld: Ik heb een wat ongenueanceerde vervolgvraag. Dat was een slechte grap. Die neem ik overigens ook terug. Net zoals de SP de slechte grap terugnam. Ik heb u meer gehoord over slagschaduw, maar specifiek over dat laagfrequente geluid, die bromtoon. Sommige mensen horen dat totaal niet. Anderen maakt het gillend gek. Kan dat met meer inzichten in een latere fase nog een nee opleveren? Of gaan we ook dat alleen mitigeren?

00:45:27

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:45:28

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Nee, ik weet hoe vervelend geluid kan zijn. Wat wij begrijpen dat er een fout in de turbines bij Meeden zit. We gaan ervan uit dat dat op te lossen is. Ook daar geldt dat we daar inderdaad wel goed met elkaar over in gesprek moeten blijven.

00:45:47

Voorzitter: Dank u wel. We gaan door naar de volgende fractie. Student en Stad.

00:45:53

Mevrouw Van Heteren: Dank u, voorzitter. De plannen voor windmolens Roodehaan zijn de volgende stap op weg naar een CO2-neutrale gemeente. Dat is hard nodig, gezien de klimaatverandering waarin we nu zitten. Windenergie is wat ons betreft een waardevolle toevoeging en aanvulling op zonne-energie. Het zorgt voor stabiele lokale opwek, ook wanneer de zon niet schijnt. Er ligt wat ons betreft nu een stevig plan samen met MDEC. De constructie met lokaal eigenaarschap helpt niet alleen om meer lokaal draagvlak te realiseren. Het zorgt er ook voor dat de lusten dichtbij blijven. Zo'n samenwerking maakt dat veel van de nadelen die vaak aan windenergie kleven, grotendeels of zelfs helemaal kunnen worden ondervangen.

00:46:31

Mevrouw Van Heteren: Tegelijkertijd realiseren we ons wel dat dit soort projecten natuurlijk nooit zonder nadelen zijn. We begrijpen en horen dat er zorgen zijn over geluid, slagschaduw en impact op natuur, maar we kunnen met dit plan instemmen. Juist ook omdat er zo zorgvuldig wordt gewerkt aan het beperken van deze overlast. Met moderne technieken, stilstand regelingen en aandacht voor ecologie. De plankosten zijn fors, daar moeten we wel eerlijk over zijn. We denken dat wij dit voorstel kunnen steunen. Zolang het college scherp blijft sturen en focust op participatie en het mitigeren van de overlast.

00:47:07

Voorzitter: Dank u wel. We kunnen door naar de volgende fractie. De ChristenUnie, de heer Rebergen.

00:47:13

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Vanuit ons ook dank voor beide sprekers. Er is al een heleboel gezegd. Bijvoorbeeld over de ambitie die we hebben en over de energiemix. Als we kijken naar het plan dat voorligt, is daar een uitgebreid participatieproces aan voorafgegaan. Ook in de overeenkomst. In de businesscase komen de eerder genoemde moties over participatie en compensatie terug, onder andere met het fonds en het lokaal eigendom. Zoals al geantwoord op mijn vraag in de eerste termijn. Ook aan andere nadelen zoals slagschaduw en gevaar voor dieren is tegemoet gekomen. Al is dit wel van invloed op de businesscase. Wat ons betreft wordt voldaan aan de kaders die gesteld zijn. Wij zijn positief over het windpark in Roodehaan.

00:48:03

Voorzitter: We gaan er snel doorheen? De Stadspartij voor de woordvoering.

00:48:09

De heer Hilboesen: Dank u wel, voorzitter. Ik zal gelijk eerlijk zijn. We vinden het plan voor de windmolens in Roodehaan geen goed idee. Niet voor de omgeving, niet voor het landschap, niet voor de dieren, niet voor de gezondheid, niet voor de uitstraling van de stad. In de regio is een hele grote groep tegen. Een grote groep wil het aankijken. Uiteraard is er ook een grote groep die het wel wil aankijken. Zeker die zich verenigd hebben in de MDEC. Dat enthousiasme waardeer ik. We moeten ook eerlijk zijn over de risico's. Het beeld dat is geschetst, is mij veel te rooskleurig. De

kosten, de technische beperking, de ruimtelijke impact zijn groot, terwijl de opbrengsten onzeker zijn. Iedere dag dat we doorgaan met dit plan kost geld, tijd en vertrouwen. Er zijn genoeg alternatieven die wel draagvlak hebben. Zoals zonnedaken, opslag, biobased bouwen en kleinschalige opwek.

00:48:58

Voorzitter: Meneer Hilboesen, u heeft twee interrupties. Ik begin bij GroenLinks.

00:49:03

Mevrouw Hillekens: Voorzitter, de heer Hilboesen begon met een opsomming van alternatieven. In welke wereld gaan die maatregelen zodanig bijdragen als de winst die we hebben? Zowel voor de mix van energie als de hoeveelheid energie die deze windmolens gaan opwekken?

00:49:19

Voorzitter: De heer Hilboesen.

00:49:21

De heer Hilboesen: Volgens mij hebben we de laatste jaren gekozen voor veel energieprojecten. Misschien wel de meeste van Noord-Nederland. Daarbij komt ook dat we kiezen voor veel energieslurpende projecten, waardoor we dat in balans krijgen. Dan kom je er automatisch op uit dat je andere keuzes moet maken, zoals deze.

00:49:39

Voorzitter: Een vervolgvraag vanuit GroenLinks.

00:49:42

Mevrouw Hillekens: Ten eerste heb ik geen antwoord op mijn vraag. Begrijp ik goed dat de heer Hilboesen zegt dat we die energie überhaupt niet hoeven op te wekken? Want de dingen die hij noemt dragen niet bij aan de beloftes die we hebben gemaakt in de RES en aan de ambities die we hebben gesteld. Waarom wil de Stadspartij niet bijdragen aan het creëren van duurzame lokale energie, zoals bij deze projecten?

00:50:01

Voorzitter: De heer Hilboesen.

00:50:02

De heer Hilboesen: De Stadspartij wil prima bijdragen, maar in dit geval zitten er te veel maren bij. Ik somde ze net op. Als je aangeeft dat er een paar grote objecten komen te staan in onze skyline vlakbij te ontwikkelen gebieden. Het hele stuk wordt nog ontwikkeld. Plus dat we ook Meerstad Noord met zonnepanelen hebben. We hebben netcongestie, noem maar op.

00:50:29

Voorzitter: U bent nog niet klaar. U hebt ook nog een interruptie of vraag van de heer Brandenburg, SP.

00:50:36

De heer Brandenburg: Dank u, voorzitter. Eén windmolen staat qua opbrengst ongeveer gelijk aan 25 tot 30.000 zonnepanelen. Waar haalt de heer Hilboesen die ruimte op daken of in onze gemeente vandaan. Hij zegt dat de zonnepanelen het maar moeten doen.

00:50:54

Voorzitter: De heer Hilboesen.

00:50:55

De heer Hilboesen: Het hele A7 gebied wordt ontwikkeld als een industriegebied. Bij Meerstad komen er zonnepanelen op elk pand. In Meerstad-Noord komen zonnepanelen. Aan de andere kant van de snelweg liggen zonnepanelen. We worden langzaam één zonnepaneel.

00:51:18

Voorzitter: U heeft nog een vervolgvraag vanuit de SP. Daarna kunt u door met de woordvoering.

00:51:21

De heer Brandenburg: Voor de goede orde pleit de Stadspartij pleit ervoor om rond Meerstad 180.000 zonnepanelen te gaan neerleggen? Want dat is ongeveer waar zes windmolens op neerkomen.

00:51:31

Voorzitter: De heer Hilboesen.

00:51:34

De heer Hilboesen: Dat weet ik niet. Waarom moet het allemaal rondom Meerstad komen? Volgens mij zit het totaal in de plannen. Je kunt het op deze manier aanvliegen. Wij vinden het verschrikkelijk dat die grote torens er komen. We kunnen dit op een hele andere manier gaan doen.

00:51:52

Voorzitter: U kunt voor nu door met uw woordvoering. De vraag komt straks.

00:51:59

De heer Hilboesen: Er zijn meerdere initiatieven voor kleinschalige opwek. Daarom roep ik college en provincie op om vandaag te stoppen met de ontwikkeling van windmolens in Roodehaan. Trek de stekker eruit. Kies voor projecten die toekomstbestendig zijn en echt van de mensen zelf.

00:52:12

Voorzitter: Dank u wel. U heeft een vraag vanuit D66, mevrouw Poelstra.

00:52:17

Mevrouw Poelstra-Bos: Dank u wel, voorzitter. Ik ben benieuwd waar de Stadspartij de energie en elektriciteit vandaan wil halen die voor deze bedrijven benodigd is. Dat kan ook niet alleen met zonnepanelen. Die moet je afvlakken met een andere energiebron.

00:52:31

Voorzitter: De heer Hilboesen.

00:52:33

De heer Hilboesen: Die techniek ken ik niet. Als het echt zo moeten bij elke stad zonnepanelen en windmolens komen. Dat kan wel, maar we kunnen ook voor alternatieven kiezen. Wij kiezen ervoor om te stoppen met dit initiatief.

00:52:52

Voorzitter: Dit is het eind van de woordvoering en de vragen. We gaan door naar de volgende partij voor de woordvoering. De SP, de heer Brandenburg.

00:52:59

De heer Brandenburg: Dank u wel, voorzitter. Het is een debat wat al een lange aanloop heeft. Er werd al gerefereerd aan de windverkenning in 2020 en de daaropvolgende debatten die uiteindelijk tot dit plan hebben geleid. Laat ik er niet omheen draaien. Mijn fractie is vanaf 2020 altijd vrij kritisch geweest op deze plannen. Dat had voor ons met drie dingen te maken. Doe het in de volgorde. Eerst zon op daken en energiebesparing. Het tweede punt voor ons was dat er altijd onduidelijkheid is geweest over de exploitatie en hoe die vorm zou krijgen. Het derde punt was dat wij vonden dat de omgeving veel beter betrokken moest worden. Sinds die debatten is het een en ander veranderd. We zien de afgelopen jaren dat zon op daken flink is toegenomen.

00:53:49

De heer Brandenburg: We hebben ook gelezen dat er de komende periode aanvullend beleid komt, om het ook op andere plekken mogelijk te maken. Zoals carports en balkons. Bovendien is de landelijke overheid de bottleneck geworden als het gaat om zon en zon op daken. Door het afschaffen van de salderingsregeling en door de netcongestie. Dan moet je dus met een alternatief komen. Ik heb net al uitgerekend hoeveel één windmolen ongeveer aan zonnepanelen is. Er is dus werk aan de winkel. Dan het tweede punt voor mijn fractie, de exploitatie. Die is een stuk helderder geworden. Het is op een manier die past bij waar de SP voor staat. Door de gemeente, samen met een coöperatie voor omwonenden. Daardoor zijn de lusten helder.

00:54:35

De heer Brandenburg: Er is democratische controle over dit soort parken. Dat maakt dus ook dat je maatregelen kan nemen. Die gaan wellicht wel ten koste van het rendement, maar ze zorgen ervoor dat je slagschaduw kunt verminderen. Dat je geluidsoverlast kunt verminderen. Dat je die knipperende lamp misschien weg kunt halen en zelfs een paar vogels kunt redden. Voorzitter, dan over de betrokkenheid van de omgeving. Ook daar kunnen we lezen en horen van de inspreker dat er het een en ander veranderd is. Er is nu een energiecoöperatie die als gelijkwaardig partner deelneemt in dit project. Dat is vooruitgang en winst. Maar ook mijn fractie deelt daar nog een beetje de zorgen die ook door de heer Staijen waren geuit. Slechts één op de zes is lid. Wat ons betreft, zou het mooi zijn als dat meer wordt.

00:55:27

De heer Brandenburg: We moeten er in dit soort projecten ook voor zorgen dat het niet alleen de kapitaalkrachtigen zijn, die kunnen profiteren van projecten die wij met gemeenschapsgeld optuigen. Wij zien daarin ook een rol van het gebiedsfonds. We horen graag hoe het college daar nog denkt stappen te ondernemen. Eventueel in samenspraak met de coöperatie. Zodat we met elkaar kunnen zorgen dat dit project uiteindelijk slaagt in de gemeente en het gebied veel op kan leveren.

00:55:58

Voorzitter: Dank u wel. We gaan door naar de volgende fractie, GroenLinks, mevrouw Hillekens.

00:56:02

Mevrouw Hillekens: Dank u wel, voorzitter. U kent GroenLinks natuurlijk. We zetten het liefst zo snel mogelijk zoveel mogelijk windmolens neer. Dat is niet voor de lol, want het komt met allerlei nadelen. Het is omdat het nodig is. Het is al een paar keer gezegd. Groningen heeft grote energie-ambities. Dat is omdat we voor een klimaatveranderingscrisis staan, waar we met zijn allen iets aan moeten doen. We kunnen niet wachten tot bedrijven windmolens op zee zetten. We moeten een eigen bijdrage leveren. Dat betekent dat je stappen moet maken. Als ik zeg dat we liever zo snel mogelijk zoveel windmolens hebben, hoor ik natuurlijk ook: wat betekent dat voor de mensen die eromheen wonen? Volgens mij heeft dit project laten zien dat je enorm veel draagvlak kan creëren. Als je iets meer tijd neemt en het met zijn allen doet. Als je de zorgen kan wegnemen - die natuurlijk ook bij GroenLinks leven - voor de gezondheid van mensen en voor de dieren. Voorzitter, er is een interruptie.

00:57:06

Voorzitter: Ik zie het, mevrouw Hillekens. U heeft een interruptie van uw buurman, het CDA.

00:57:10

De heer Van Jaarsveld: Dank u, voorzitter. Ik was benieuwd of GroenLinks dat draagvlak kan duiden. Ik lees vooral terug dat onder de omwonenden niet veel mensen hier zin in hebben. Dat er vooral lang en goed met de coöperatie is gesproken. Bedoelt mevrouw Hillekens dat?

00:57:24

Voorzitter: Mevrouw Hillekens.

00:57:26

Mevrouw Hillekens: Voorzitter, volgens mij is 100% draagvlak voor zulke projecten niet altijd mogelijk. We zien altijd dat mensen wel windmolens willen, maar niet in hun achtertuin. Toch moeten ze er komen. Volgens mij moet je dan werken naar allerlei manieren om daarin stappen te ondernemen. Dat is gedaan met MDEC. Daarin zien we dat het college een goede rol heeft gepakt en het samen met Emaus heeft opgepakt.

00:57:49

Voorzitter: Volgens mij heeft u een vervolgvraag van uw buurman.

00:57:53

De heer Van Jaarsveld: Dank, voorzitter. Ik snap dat 100% draagvlak vrijwel nooit mogelijk is. Toch spreekt GroenLinks van groot draagvlak. Ik ben benieuwd in welke orde van percentages GroenLinks denkt dat er draagvlak onder omwonenden is? Ik hoor of lees nergens een percentage waarvan ik denk dat het in de buurt komt bij bijvoorbeeld 51%.

00:58:14

Mevrouw Hillekens: Voorzitter, volgens mij hebben we het er al over gehad. Het is ook door MDEC aangegeven. Er is een grote groep mensen die ervoor openstaan om te kijken waar het gaat landen. Volgens mij zijn de te nemen stappen van het college en MDEC afdoende om te zorgen dat we een zo groot mogelijk draagvlak kunnen creëren. Uiteindelijk zegt GroenLinks dat de windmolens er moeten komen.

Er is ook een energiecrisis en een klimaatcrisis. Daar is ook geen draagvlak voor, maar dat is op de lange termijn.

00:58:45

Voorzitter: Ik heb de interrupties gezien. Ik zie dat de VVD en de Stadspartij een interruptie hebben. De heer Heiner.

00:58:52

De heer Heiner: Dank, voorzitter. Mevrouw Hillekens van GroenLinks zei net dat iedereen een windmolen wil, maar niemand wil hem in zijn tuin. Volgens mij is dat waar. Is GroenLinks het met mij eens dat we nog meer zouden moeten inzetten op wind op zee? Zodat daadwerkelijk niemand die windmolen in de tuin krijgt.

00:59:09

Mevrouw Hillekens: Voorzitter, ik zou het mooi vinden als de rijksoverheid inzet op windmolens op zee. Volgens mij heeft de VVD net helder geconstateerd dat wij als gemeente geen zee hebben. We moeten als gemeente toch bijdragen aan het realiseren van duurzame energie. Lokale energie voor onze inwoners die dat nodig hebben. Het gaat hier over 20.000 huishoudens die we kunnen voorzien van energie door het plaatsen van deze windmolens.

00:59:31

Voorzitter: Mevrouw Hillekens, u heeft nog een korte vervolgvraag vanuit de VVD. Daarna ga ik door naar de Stadspartij. Dan kunt u doorgaan met uw woordvoering. De heer Heiner, een korte vervolgvraag graag.

00:59:41

De heer Heiner: Voorzitter, GroenLinks zegt dat het Rijk wat moet doen om windmolens op zee te doen. Volgens mij gebeurt dat echt in een razend tempo. Is GroenLinks het met ons eens dat we op zes extra windmolens op zee moeten inzetten? Dan hebben de omwonenden hier geen last van windmolens in de achtertuin.

00:59:58

Mevrouw Hillekens: Voorzitter, ik weet dat we hier graag Den Haag spelen. Volgens mij is de vraag wat wij gaan doen in de gemeente Groningen. Daar moeten we ook energie creëren. Deze windmolens zijn een enorme stap voor de gemeente Groningen, door de gemeente met de inwoners. Het is een mooie stap die we hier kunnen maken. Dan ga ik niet zeggen dat we gaan wachten op Den Haag. We hebben allemaal de ervaring dat wachten op Den Haag wel eens lang wil duren.

01:00:20

Voorzitter: Voordat we door kunnen gaan met uw woordvoering heeft u nog een vraag vanuit de Stadspartij.

01:00:26

De heer Hilboesen: Dank u wel, voorzitter. Kunnen wij van GroenLinks verwachten dat er nog meer projecten aankomen met windmolens binnen de gemeentegrenzen?

01:00:33

Mevrouw Hillekens: Voorzitter, we hebben in het RES aangegeven dat we nog ambities hebben om onze energiedoelen te halen en onze bijdrage daaraan te leveren. Volgens mij moeten we kijken op welke manier we dat kunnen doen. Dit is

een mooie stap die we kunnen maken. Daarom schrik ik dat we het over een prestigeproject hebben. Het gaat hier niet om prestige. Het gaat hier om stabiliteit van energie voor onze inwoners. Voor de ondernemers die sommige partijen hier belangrijk vinden. Die ze als het om de energievraag gaat, ineens willen vergeten. Ik heb wel eens mindere prestigeprojecten gezien in gemeentes in den lande.

01:01:07

Voorzitter: Gaat u door met uw woordvoering. Dat was het? Ik zie ik een hand bij het CDA en bij de Stadspartij als vervolgvraag.

01:01:18

De heer Hilboesen: Ik kreeg geen antwoord. Ik vroeg of we van GroenLinks mogen verwachten dat er nog meer projecten met hoge windmolens komen.

01:01:25

Mevrouw Hillekens: Daar heb ik antwoord op gegeven. Volgens mij moeten we kijken hoe we onze RES-doelen kunnen halen. We moeten eerst deze stap zetten om dit deel te gaan leveren.

01:01:33

Voorzitter: Een vraag van het CDA. De heer Jaarsveld.

01:01:36

De heer Van Jaarsveld: Dank, voorzitter. GroenLinks vraagt zich af waarom iedereen het heeft over een prestigeproject. Volgens mij heeft slecht één partij dat wordt in de mond genomen. Ik vind het raar om dat zo te framen. Zegt GroenLinks nu al dat ze voor de hele ontwikkeling gaat tekenen? Wat ook blijkt uit vervolginzichten, we gaan ontwikkelen en realiseren. Of maakt GroenLinks samen met de Partij van de Arbeid en het CDA nog een voorbehoud en tekent ze nu voor het plankostenkrediet?

01:02:06

Voorzitter: Mevrouw Hillekens.

01:02:07

Mevrouw Hillekens: Voorzitter, volgens mij tekenen we nu voor het plankostenkrediet. Dit is niet de eerste keer dat er windmolens worden gerealiseerd. We weten volgens mij goed wat wel en niet kan. Waar we op moeten letten en welke stappen we kunnen nemen. We hebben een zeearend detector. Het gaat over de lampjes en over de slagschaduw. Ik zie geen enkele belemmering dat dit in de toekomst stilgehouden moet worden, maar we blijven altijd scherp kijken.

01:02:28

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de laatste partij voor woordvoering. De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden.

01:02:38

De heer Van der Laan: Dank, voorzitter. U heeft mij nog niet gehoord, ook niet in de interrupties. Dat betekent dat wij nog flink aan het dubben zijn. We zijn vooral een provinciale partij. Althans, we zijn qua windmolens provinciaal opgevoed. Daar hebben we ongeveer alles wat mis kon gaan bij de komst van windmolens naar Groningen gezien. Dan hebben we het over het niet delen met de omgeving. Over slagschaduw en rode lampjes. Opgedrongen door Den Haag, waar we helemaal allergisch van worden. Ver weg van stedelijke gebieden. Vul maar in. Dat is onze

kritische kant. Ook wij zeggen primair wind vooral op zee. Tegelijkertijd ga je hier een project doen waarbij je laat zien dat je participeert. Waarbij je direct bij de gebruikers gaat zitten. Dat maakt het voor ons wat lastig op dit moment.

01:03:32

De heer Van der Laan: Vandaar dat wij blij zijn met dit meningsvormende debat. Dat we nog niet hoeven te stemmen. Tegelijkertijd hebben wij natuurlijk verkiezingsbeloften gedaan. Daar staat duidelijk in: windmolens op zee. Dat maakt het weer lastig, voorzitter. Het gaat hier om een planonderzoek van weliswaar 4 miljoen, dat is niet goedkoop. Het gaat nog zeker vijf, zes jaar duren voordat de windmolens er staan. Alles goed opgeteld, zien wij hier een ruime meerderheid. Dat is ook niet onbelangrijk. De echte tegenstanders moeten wij teleurstellen.

01:04:09

Voorzitter: Meneer Van der Laan, ik onderbreek u voor een interruptie of vraag vanuit GroenLinks, mevrouw Hillekens.

01:04:14

Mevrouw Hillekens: Ik vind het wel mooi dat de heer Van der Laan aangeeft dat dit een sessie is om je mening te vormen. Het ging over het lokaal terug. Zijn er nog andere voorwaarden waarvan de Partij van het Noorden zegt: dat hebben wij nodig om mee te kunnen gaan in dit project?

01:04:33

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:04:34

De heer Van der Laan: Vooral draagvlak en burgerparticipatie. Dat we straks niet allemaal boze inwoners hebben die niet zijn gehoord. We konden niet participeren, of er is onvoldoende geparticipeerd. Ik kijk vooral naar de inwoners, Die vinden wij belangrijk, voorzitter.

01:04:52

Voorzitter: Meneer Van der Laan, u heeft ook een interruptie of een vraag vanuit de VVD.

01:04:57

De heer Heiner: Dank, voorzitter. Mooi dat meneer Van der Laan aangeeft dat hij nog wat twijfelt. Stel dat meneer Van der Laan het verschil kan maken. Kiest u dan voor of tegen de windmolens?

01:05:09

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:05:11

De heer Van Veen: Dat wordt lastig. Ik kan de VVD geruststellen. Er is een ruime meerderheid. Ik heb goed geturfd. In die situatie zullen we dus niet komen.

01:05:20

Voorzitter: Dat roept twee vragen op. GroenLinks, mevrouw Hillekens.

01:05:24

Mevrouw Hillekens: Ik heb een vervolgvraag op de vraag die ik eerder stelde. Er is

natuurlijk een participatie- en communicatieplan bij de stukken gevoegd. Ziet meneer Van der Laan daar heil in? Is dat afdoende, of is dat nog niet zaligmakend voor hem?

01:05:37

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:05:39

De heer Van der Laan: Ik zei al dat wij provinciaal zijn opgevoed. We hebben altijd geleerd dat 50% in handen moet zijn van particulieren. Daar blijven we nog verre van, als ik goed geturfd heb. We zitten nu ongeveer op een derde, hoorde ik GroenLinks zeggen. Dat vinden we aan de lage kant. Als we die een derde al halen, want daar hebben we onze twijfels bij. Met alle respect voor de stichting die het allemaal mogelijk maakt.

01:06:03

Voorzitter: Ik sta nog een interruptie of vraag toe vanuit de VVD. Dan kunt u door met uw woordvoering.

01:06:08

De heer Heiner: Dank u, voorzitter. Ik ken de Partij voor het Noorden als een partij die over het algemeen niet zo fan is van windmolens. Dat geeft u nu ook aan. Omdat er waarschijnlijk een meerderheid van de raad is, stemt u toch voor. Politiek is ook keuzes maken. Ik ben nog steeds benieuwd wat de keuze van de Partij voor het Noorden is.

01:06:24

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:06:25

De heer Van der Laan: Voorzitter, dat gaan we vertellen tijdens de raadsvergadering, al dan niet met een stemverklaring. Ik wil ook een keer verrassen. Anders wordt het allemaal zo voorspelbaar hier.

01:06:34

Voorzitter: Gaat u door met uw woordvoering.

01:06:36

De heer Van der Laan: Ik zou zeggen: wees blij dat wij weer een keer kunnen dubben. Wij hebben ook gezien dat er drieënhal jaar dat we hier actief zijn veel gebeurd is. We hebben het over Oekraïne. Fossiele brandstoffen vanuit Rusland zijn daardoor bijna afgesloten. Je moet als politieke partij af en toe kunnen bewegen zonder dat je in dogma's blijft hangen. Ons startpunt is negatief. Dat heeft alles te maken met wat er elders in de provincie allemaal heeft plaatsgevonden. Dat vonden wij ernstig, voorzitter.

01:07:08

Voorzitter: Dank u wel. We komen tot het einde van de woordvoering van de tweede termijn. Ik ga naar de wethouder voor een reactie op het debat in de tweede termijn voor het openbare gedeelte.

01:07:24

De heer Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Ik wil reflecteren op een aantal thema's. Waarom is dit project? Waarom hebben we dit project? Het korte antwoord is een

beetje flauw. Het is eerder vastgesteld beleid. In de routekaart 2035 hebben we het gehad over 36 megawatt wind. Als de vraag is of er nog meer windmolens komen, is het antwoord ja. Dit telt voor twintig megawatt. U als raad heeft 36 megawatt als opdracht meegegeven. U kunt dus verwachten dat we verder gaan en moeten zoeken. We zoeken niet op zee. Die zee is niet van ons. Dat betekent dat de windmolens die daar komen niet onze windmolens zijn. Wij hebben geen zeggenschap over wat daarmee gebeurt en op welke manier dat gaat. Die raadsopdracht is niet zomaar gegeven. Dat heeft te maken met de klimaatcrisis.

01:08:25

De heer Broeksma: Voor de klimaatadaptatie moet je op korte termijn iets doen. De opwarming van de aarde is een feit. Het gaat hier over de beperking van die opwarming. Duurzame energie, hernieuwbare energie. Dat is wat van belang is. Daar hoort kernenergie niet bij. Dat heeft u ook eerder vastgesteld. Dat is namelijk fossiel. Het is niet hernieuwbaar. Met radioactief afval waar vele generaties na ons nog last van hebben. 100%. Groningen zegt: trek de stekker eruit, college. Dat kunnen wij niet, omdat wij van u een opdracht hebben gekregen om dit uit te werken. Dat zijn we van plan. Daarvoor vragen we een plankostenkrediet. Het CDA vindt het dure plankosten. Dat klopt, het zijn vele miljoenen. Het risico van de gemeente is overigens kleiner. Dat is 1,75 miljoen. Alsnog een groot bedrag, maar niet de 4 miljoen waar in het debat sprake van was.

01:09:14

Voorzitter: Wethouder Broeksma, ik onderbreek u. Ik zie bij het CDA de hand omhoog gaan. Wellicht voor een vraag. De heer Jaarsveld.

01:09:21

De heer Van Jaarsveld: Dank u, voorzitter. Het is denk ik niet nodig, maar de wethouder verschuilt zich een paar keer achter dat de raad een opdracht zou hebben gegeven. Dit college heeft binnen de RES gezegd hoeveel we kunnen leveren. Deze raad heeft in meerderheid gezegd dat we dat steunen. Kan de wethouder misschien gaan staan voor de keuze die hij heeft voorgelegd aan de raad - en die de raad heeft gesteund - in plaats van zich zo te verschuilen?

01:09:45

Voorzitter: Wethouder Broeksma.

01:09:47

De heer Broeksma: U hebt helemaal gelijk. Ik wil dit graag. Ik denk dat de raad een uitstekende keuze heeft gemaakt. Mijn reactie was op de opmerking van de heer Hilboesen. College, trek de stekker eruit. Dat kunnen wij niet, omdat het een raadsopdracht is. Dat is het formele antwoord. Het echte antwoord gaat over de klimaatcrisis, die u ook als raad heeft uitgeroepen. Wij merken en zien die. Generaties na ons zullen er nog veel last van hebben. Een belangrijk aspect dat velen van u noemen is het draagvlak dan wel participatie. De heer Staijen gaat zelfs zo ver dat alle omwonenden mee moeten doen, anders is het geen lokaal eigendom. Misschien is het goed om te beseffen dat de molens een betekenis hebben voor de hele gemeente. Het zijn niet de molens van Engelbert of Middelbert.

01:10:34

De heer Broeksma: Het zijn molens die ergens in de gemeente terechtkomen, op

deze plek. Dat betekent dat het een project is van zowel die omgeving, de omgeving en de rest van de gemeente. Dat wordt vormgegeven in onze samenwerking, 50/50 met de lokale energiecoöperaties uit de MEER-dorpen. Of je meedoet of niet, je kunt profiteren van het omgevingsfonds. Daar gaat de gemeente of MDEC niet over. Er gaat een aparte club over wat er met dat omgevingsfonds gaat gebeuren. Partij voor het Noorden maakte een opmerking dat participatie belangrijk is. Het feit dat MDEC aan boord is, wil niet zeggen dat daarmee de participatie geregeld is. Dat daarmee de lokale betrokkenheid voldoende geborgd is. Nee, met MDEC en de gemeente gaan we nu bij wijze van spreken per deur aanbellen. We gaan die participatie in.

01:11:27

De heer Broeksma: Er zijn inloopbijeenkomsten geweest. De derde was gisteren. Die hebben we met MDEC en de gemeente vormgegeven. Die participatie vindt nu ook plaats. Dat is voor een deel waar we dat plankostenkrediet ook domweg voor nodig hebben. Om dat op een goede manier vorm te kunnen geven. Dan voorzitter, de VVD vroeg ook in de eerste termijn over de vergunningverlening. De provincie heeft de bevoegdheid van de vergunningverlening aan de gemeente overgedragen. Daar hebben ze een aantal voorwaarden aan verbonden. Een daarvan is participatie. Zorg ervoor dat de participatie goed geregeld is. Dat doen we. Zorg voor een goede ruimtelijke inpassing. Bijvoorbeeld de windmolens moeten op één lijn staan. Kijk naar de andere aspecten van de ruimtelijke ordening. Dat doen we.

01:12:12

De heer Broeksma: Kijk naar lokaal eigenaarschap. Ook dat doen we. De eisen die de provincie stelt, los van alle wettelijke eisen en alle regelgeving. De Raad van State desnoods nog als achterwacht. Is dat vertrouwen vanuit de provincie en ook van de wet- en regelgeving, dat wij het als gemeente op een goede manier kunnen doen. Wij staan ook het dichtst bij onze inwoners. Tot slot, voorzitter, nog twee opmerkingen over het rendement. Dit heeft ook te maken met hoe we omgaan met rode lampen, slagschaduw, laagfrequent geluid, zeearenden en vleermuizen. Winstmaximalisatie is niet ons doel. Ons doel is de klimaatcrisis te bestrijden door zelf lokaal energie op te wekken. Lokaal te laten gebruiken, zodat netcongestie minder prominent is.

01:13:03

De heer Broeksma: We zijn minder afhankelijk van fossiele energie, al dan niet uit het buitenland afkomstig. Winstmaximalisatie is niet ons doel. Dat geldt ook voor MDEC. Vele kleine participanten, op huishoudniveau moet je mee kunnen doen. Vele gezinnen, vele huishoudens kunnen die obligaties kopen om mee te doen. Dit is niet bedoeld voor miljonairs. Als je dit ziet als een rendementsproject, ga dan naar de Amsterdamse beurs. Dit is niet dat project. Dit gaat over individuele woningen, individuele huishoudens. Onze inwoners, ook van Midden-Groningen, die kunnen participeren via obligaties. De windmolens staan er nog niet. Je kunt nog steeds lid worden van MDEC. Op een gegeven moment wordt het steeds concreter. Met een lidmaatschap van enkele tientjes kun je participeren in wat hier gebeurt.

01:13:53

De heer Broeksma: Dan kun je meebeslissen over wat er gaat gebeuren aan mitigerende maatregelen. Bijvoorbeeld over die rode lampen. Bijvoorbeeld over de slagschaduw. Bijvoorbeeld over het laagfrequent geluid. Bijvoorbeeld over de

ecologie. We gaan dat goed regelen. D66 heeft het over een fout in de molens van Meeden. Die waren niet helemaal goed. Dat zou kunnen. Ik kan daar geen oordeel over geven. Wij zorgen voor moderne molens waar een laag- of hoogfrequent geluid niet zal voorkomen. Althans, maximaal niet voorkomt. Dat is onze inzet. We vragen nu een plankostenkrediet. De molens staan er nog niet. De echte investeringsvraag zal later komen. Tot zover, voorzitter.

01:14:38

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog vragen aan de wethouder? Ik zie dat de Stadspartij en de Partij voor het Noorden een vraag hebben. Ik begin bij de Stadspartij.

01:14:46

De heer Hilboesen: Dank u wel, voorzitter. Ik vind iets niet rijmen. We willen onze klimaatdoelen halen. Waarom kiezen we er als gemeente dan voor om hier een datacenter en een AI fabriek neer te zetten? Dat zijn ontzettend grote energieslurpers. Ik ben er niet tegen, maar ik vind het niet rijmen. Stel je voor dat we nog meer van zulke grote energieslurpers krijgen. Gaan we dan onze hele gemeente volbouwen met energie-objecten zoals zonneparken, windmolens en dat soort dingen? Ik vind het luchtvervuiling. Ik vind het geen goede ontwikkeling. Ik vind het ook niet rijmen. Kan de wethouder daarop reflecteren?

01:15:20

Voorzitter: Wethouder Broeksma.

01:15:22

De heer Broeksma: Onze routekaart is CO₂-neutraal, niet energieneutraal. Waar het om gaat is het gebruik van energie. We hebben drie sporen daarin. Energie van buiten, energie die we zelf opwekken en het verminderen van de energiebehoefte, het isolatieprogramma. Daar hebben we maatregel 29 voor. Het beperken van het energiegebruik is een belangrijk element. Het is ongeveer 30 tot 40% van het beleid om energie te verminderen. Wat je ook vindt van een AI fabriek, op het moment dat de energiebehoefte groter wordt, hebben we in onze plannen rekening gehouden met een extrapolatie van de energiebehoefte die er is. Inclusief de isolatie die mogelijk is. Inclusief de stijgende temperatuur van de aarde, waardoor er minder verwarmingsenergie nodig is. Dat is allemaal onderdeel van de berekeningen. Uiteindelijk blijkt dat we nog 950 megawatt zelf moeten opwekken aan zonne-energie. Uiteindelijk blijkt dat we nog 36 megawatt moeten opwekken aan windenergie. Dat is allemaal onderdeel van die berekening. Het klopt wat u zegt. De afhankelijkheid van energie zou minder mogen worden. Dat we minder energie nodig hebben. Zoals ik u zeg, is dat een expliciet onderdeel van ons beleid.

01:16:35

Voorzitter: Dank u wel. De volgende vraag komt vanuit de Partij voor het Noorden. De heer Van der Laan.

01:16:39

De heer Van der Laan: Dank u, voorzitter. Over de participatie. Als het onder de 50% blijft tijdens die komende periode, is dat voor het college een reden om het dan niet te doen? Dat is een eis die we provinciaal hebben vastgesteld: 50% deelnemersparticipatie van omwonenden.

01:17:01

Voorzitter: Wethouder Broeksma.

01:17:04

De heer Broeksma: MDEC zit toch voor 50% in het project. Ik weet niet waarom u denkt dat dat minder wordt dan 50%. Dat contract tekenen we. De andere 50% is de gemeente. Als er een commerciële ontwikkelaar komt die een zonnepark of een windpark neerzet, waar maar ook in de provincie Groningen, moet die ontwikkelaar 50% lokaal eigendom garanderen. Wij hebben 100% lokaal eigendom. Dat beweer ik hier echt. 50% van de direct omwonenden. Ook nog eens in een dunbevolkt gebied. De andere 50% is de gemeente. Dat zijn we allemaal, inclusief een deel van Midden-Groningen. Dus het is 100% lokaal eigendom. Ook nog eens zonder winstmaximalisatie.

01:17:56

Voorzitter: Dank u wel. We zijn bij de afronding van het openbare gedeelte. We gaan zo over tot het besloten gedeelte. Ik wil graag iedereen bedanken die op de tribune aanwezig was. Ik wil de personen die niet bij het besloten gedeelte mogen zijn, vragen om de zaal te verlaten.